VdG
Verband der deutschen sozial-kulturellen Gesellschaften in Polen
Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce

Opole, 08 czerwca 2026 r.
L. dz.: 509 /VI/26

Do Organizacji
Mniejszości Niemieckiej

Szanowni Państwo,

niniejszym przesyłamy najnowsze informacje:

I Ważne wydarzenia z życia organizacji

1. Nowa identyfikacja wizualna ZNSSK – nowe logo, odświeżony wygląd strony www.vdg.pl

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (ZNSSK) zaprezentował po 35 latach działalności swój odświeżony wizerunek i nowy kod wizualny. Centralnym elementem odświeżonego wizerunku jest nowy znak. Logo, które w nowoczesny sposób interpretuje tożsamość i wartości mniejszości niemieckiej w Polsce. Inspiracją dla projektu stała się tradycja modernizmu i szkoły Bauhausu, których idee silnie wpłynęły na rozwój architektury i wzornictwa m.in. w międzywojennym Opolu, czyli mieście będącym obecnie naturalnym centrum życia kulturalnego mniejszości niemieckiej. Geometryczna prostota, harmonia proporcji i funkcjonalność formy to elementy, które stały się kluczem do opracowania nowej identyfikacji wizualnej. Kolory nawiązują do symboliki barw narodowych Niemiec: czerni, czerwieni i złota, co bezpośrednio odwołuje się do naszych korzeni kulturowych. Wraz ze zmianą identyfikacji wizualnej nastąpiła także zmiana wyglądu strony internetowej Związku. Przejrzysta struktura i lepsza czytelność treści sprawiają, że poruszanie się po stronie staje się łatwe i komfortowe. Realizacja tego działania była możliwa dzięki finansowaniu ze środków Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Fundacji Rozwoju Śląska.
https://vdg.pl/nowa-identyfikacja-wizualna-zwiazku/

2. Przedstawiciele mniejszości niemieckiej z wizytą w Warszawie

14 stycznia 2026 r. przedstawiciele mniejszości niemieckiej w Polsce – Rafał Bartek, Sylwia Kus, Łukasz Jastrzembski oraz Joanna Hassa – odbyli serię ważnych spotkań w Warszawie. Wizyta miała na celu reprezentowanie interesów społeczności niemieckiej oraz prowadzenie dialogu z przedstawicielami władz państwowych i partnerami międzynarodowymi.

ul. Juliusza Słowackiego 10
45-364 Opole
tel. +48 77 454 78 78
tel./fax: +48 77 453 85 07
e-mail: biuro@vdg.pl
KRS: 0000083978
REGON: 530 530 147
NIP: 754-10-99-195
vdg.pl

Jednym z najważniejszych punktów programu było spotkanie z wiceminister edukacji Katarzyną Lubnauer w Ministerstwie Edukacji Narodowej, podczas którego poruszono kwestie związane z nauczaniem języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej oraz wyzwania stojące przed edukacją mniejszościową w Polsce.
Delegacja uczestniczyła również w spotkaniu noworocznym w Pałacu Prezydenckim, które zgromadziło przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, kościołów oraz organizacji społecznych. Wydarzenie było okazją do podkreślenia znaczenia dialogu i współpracy w życiu publicznym.
Dzień zakończyło spotkanie z ambasadorem Republiki Federalnej Niemiec Miguelem Bergerem w Ambasadzie Niemiec w Warszawie. Rozmowy dotyczyły aktualnej sytuacji mniejszości niemieckiej w Polsce oraz dalszego rozwoju współpracy polsko-niemieckiej.
Wizyta stanowiła ważny element działań na rzecz ochrony praw mniejszości narodowych, rozwoju edukacji oraz wzmacniania relacji między społecznością niemiecką w Polsce a instytucjami krajowymi i międzynarodowymi.
https://vdg.pl/dzien-pelen-rozmow-w-warszawie/

3. Upamiętnienie ofiar tragicznych wydarzeń w powojennym obozie w Łambinowicach

Jak co roku pod koniec stycznia Związek Niemieckich Stowarzyszeń (ZNSSK) zaprosił do udziału w uroczystościach upamiętniających około sześciu tysięcy ofiar tragicznych wydarzeń, do których doszło w powojennym obozie w Łambinowicach.
Uroczystości, które odbyły się 25 stycznia, rozpoczęły się dwujęzycznym nabożeństwem. Przewodniczył mu ks. prof. Andrzej Anderwald, asystent duszpasterza mniejszości narodowych, wspólnie z proboszczem parafii w Łambinowicach, ks. Piotrem Bałosem. Następnie uczestnicy udali się na Cmentarz Ofiar Obozu Pracy, gdzie złożono kwiaty oraz zapalono znicze. Zwieńczeniem uroczystości był koncert instrumentalno-wokalny w wykonaniu uczniów i absolwentów Państwowej Szkoły Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Opolu.
https://vdg.pl/upamietnienie-ofiar-tragicznych-wydarzen-w-powojennym-obozie-w-lambinowicach/

4. Spotkanie z biskupem Andrzejem Czają

Tradycyjne coroczne spotkanie przedstawicieli Mniejszości Niemieckiej z biskupem opolskim Andrzejem Czają odbyło się 26 stycznia 2026 r. W spotkaniu udział wzięli: Rafał Bartek, Joanna Hassa, Anna Scześniok, Waldemar Świerczek, Łukasz Jastrzembski, Paulina Widera, Bernard Gaida, Krzysztof Wysdak, Ryszard Galla, ks. Andrzej Anderwald oraz ks. Piotr Tarlinski.
Podczas spotkania rozmawiano przede wszystkim na temat duszpasterstwa mniejszości narodowych i etnicznych w diecezji opolskiej. Omówiono również aktualną sytuację związaną z mszami w języku niemieckim. Zwrócono tutaj szczególną uwagę na konieczność stworzenia jednego spisu wszystkich nabożeństw odprawianych w tym języku. Ponadto poruszono również tematy związane z pielgrzymkami.
Ważnym punktem spotkania było poinformowanie o zmianach dotyczących duszpasterstwa mniejszości. Oznajmiono, że ks. Piotr Tarlinski nie będzie już pełnił funkcji duszpasterza mniejszości, a obowiązki te przejmie ks. Andrzej Anderwald. Uczestnicy spotkania podziękowali ks. Piotrowi Tarlinskiemu za jego wieloletnią posługę, do czego

przyłączył się również biskup, wyrażając wdzięczność za jego oddanie, zaangażowanie i wkład w rozwój duszpasterstwa mniejszości.
Przypominamy, że pierwszym duszpasterzem mniejszości narodowych diecezji opolskiej był ks. prałat Wolfgang Globisch, który pełnił tę funkcję od 1990 do 2010 r. Następnie posługę tę przejął ks. Piotr Tarlinski.
https://vdg.pl/spotkanie-z-biskupem-andrzejem-czaja/

5. Spotkanie pt. „Eksperyment pedagogiczny w nauczaniu języka mniejszości – szanse i możliwości"

2 lutego 2026 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Opolskiego w Opolu odbyło się spotkanie pt. „Eksperyment pedagogiczny w nauczaniu języka mniejszości – szanse i możliwości", zorganizowane przez ZNSSK. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie oraz przedstawiciele wydziałów oświaty z różnych gmin.
Podczas spotkania omówiono wspomniane wyzwania związane z edukacją mniejszościową, w tym trudności związane z nauczaniem języka niemieckiego jako języka mniejszości niemieckiej w szkołach średnich, gdzie uczniowie często realizują program obejmujący aż trzy języki (angielski, inny język nowożytny i język mniejszości). Głównym celem tego spotkania było przedstawienie możliwości bardziej efektywnych form edukacji mniejszościowej. Szczególną uwagę poświęcono eksperymentowi pedagogicznemu realizowanemu w liceum w Hajnówce, który zaprezentował Tomasz Głowacki, wicedyrektor Departamentu Kształcenia Ogólnego w Ministerstwie Edukacji Narodowej.
Model z Hajnówki zakłada m.in. objęcie wszystkich uczniów szkoły zajęciami z języka mniejszości białoruskiej oraz historii i kultury Białorusi, organizowanie wydarzeń promujących tradycję i kulturę mniejszości, a także możliwość wyboru dodatkowych zajęć z języka białoruskiego lub przedmiotów nauczanych w języku polskim i białoruskim.
Choć model ten powstał z myślą o mniejszości białoruskiej, jego założenia i zdobyte doświadczenia mogą być wykorzystane również przez inne mniejszości narodowe w Polsce, w tym mniejszość niemiecką.
https://vdg.pl/jak-skuteczniej-uczyc-jezykow-mniejszosci/

6. Spotkanie Marszałka Sejmu z przedstawicielami KWRiMNiE

17 marca 2026 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych z Marszałkiem Sejmu Włodzimierzem Czarzastym. Było to pierwsze spotkanie z nowym marszałkiem, podczas którego podkreślono znaczenie corocznych spotkań jako dowodu zainteresowania rządu sprawami mniejszości. Podczas spotkania przedstawiciele mniejszości wskazali na ważne dla nich kwestie wymagające zmian, zwłaszcza w obszarach edukacji i kultury, poruszono również temat przygotowywanej nowelizacji ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych.
https://vdg.pl/spotkanie-marszalka-sejmu-z-przedstawicielami-kwrimnie/

7. Pismo do Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (ZNSSK) zwrócił się na piśmie do Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego z prośbą o informacje na temat aktualnego stanu rozpatrywania kilku złożonych petycji. Zapytanie odnosi się przede wszystkim do petycji dotyczącej ograniczenia przez władze polskie finansowania nauczania języka niemieckiego jako języka mniejszościowego w szkołach, a także stanowiska Komisji Europejskiej w sprawie dyskryminacji mniejszości

niemieckiej w Polsce. Organizacja wyraziła również swoje rozczarowanie stanowiskiem Komisji Europejskiej w tej sprawie. W piśmie zwrócono się również z prośbą o informację, czy planowane są dalsze działania w tym kierunku. Ponadto w piśmie zapytano o aktualny stan sprawy dotyczącej wcześniejszej petycji o rozszerzenie granic miasta Opole.
https://vdg.pl/pismo-do-komisji-petycji-parlamentu-europejskiego/

8. „Neues Wochenblatt.pl" obchodzi pierwsze urodziny – rok transformacji i nowych wyzwań

W marcu minął rok od momentu, gdy „Wochenblatt.pl" przekształcił się w „Neues Wochenblatt.pl". Zmiana formuły z tygodnika na miesięcznik oraz znaczące rozszerzenie oferty cyfrowej zapoczątkowały jedną z najważniejszych transformacji w historii tytułu. To dobry moment na pierwsze podsumowania.
Przejście z tygodnika na miesięcznik połączony z portalem informacyjnym stanowi kolejny kamień milowy w rozwoju tytułu. To krok w stronę nowoczesnej, multiplatformowej komunikacji z czytelnikami.
– Zmiany zachodzą szczególnie szybko w mediach. Dlatego trzeba stale obserwować, analizować i dostosowywać się – podkreśla Rafał Bartek, przewodniczący Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce.
Zachęcamy do odwiedzenia strony internetowej www.neueswochenblatt.pl
https://vdg.pl/neues-wochenblatt-pl-obchodzi-pierwsze-urodziny-rok-transformacji-i-nowych-wyzwan/

9. Mniejszość niemiecka świętuje swój 35-letni jubileusz uroczystym koncertem w Szczawnie-Zdroju

17 kwietnia 2026 r. odbył się uroczysty koncert z okazji 35-lecia działalności Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (ZNSSK). Jak podkreślił przewodniczący Związku, Rafał Bartek, rola organizacji na przestrzeni lat znacząco się zmieniła: *„Związek przebył długą drogę, od stowarzyszenia z kilku osobową obsadą, które pełniło głównie funkcje reprezentacyjne i negocjacyjne z rządem polskim i niemieckim, do organizacji, która obecnie koordynuje bardzo wiele projektów w ostatnich latach. Związek więc przejął nowe funkcje, przez co też znacznie się rozwinęliśmy. Dlatego to dzisiejsze wydarzenie jest idealną okazją do tego, aby podziękować zasłużonym członkom, a także aby podsumować to, co się wydarzyło na przestrzeni lat".* Po uroczystym otwarciu z licznymi przemówieniami w Teatrze Zdrojowym im. Henryka Wieniawskiego wybrzmiał bogaty repertuar niemieckojęzycznych utworów klasycznych w wykonaniu zespołu Futyma Quintet. Ważnym punktem wydarzenia było również wręczenie odznaczeń zasłużonym działaczom społeczności mniejszości niemieckiej. Na zakończenie nie zabrakło poczęstunku, co stworzyło przyjemną atmosferę sprzyjającą rozmowom.
https://vdg.pl/mniejszosc-niemiecka-swietuje-swoj-35-letni-jubileusz-uroczystym-koncertem-w-szczawnie-zdroju/

10. Przedstawiciele mniejszości niemieckiej na dorocznym spotkaniu Związku Wypędzonych w Berlinie

21 kwietnia 2026 r. przedstawiciele mniejszości niemieckiej w Polsce uczestniczyli w dorocznym spotkaniu Związku Wypędzonych (BdV) w Berlinie. Wydarzenie, które odbyło

się w Akademii Katolickiej, zgromadziło przedstawicieli świata polityki, gospodarki, nauki, kultury i Kościoła. Było to również pierwsze spotkanie pod przewodnictwem nowego szefa BdV, Stephana Mayera.
Wśród uczestników znaleźli się m.in. Bernard Gaida, Rafał Bartek, Michał Schlueter, Joanna Hassa, Marcin Lippa oraz Waldemar Świerczek. W swoim wystąpieniu Stephan Mayer podkreślił znaczenie pamięci historycznej, pojednania i odpowiedzialnego kształtowania przyszłości, zwłaszcza w kontekście 80. rocznicy wypędzeń. Gościem honorowym wydarzenia był federalny minister spraw wewnętrznych Alexander Dobrindt, który wyraził uznanie dla działalności BdV i zadeklarował dalsze wsparcie dla jego inicjatyw.
Następnego dnia przedstawiciele mniejszości niemieckiej spotkali się z pracownikami FUEN i AGDM, omawiając bieżące kwestie oraz perspektywy dalszej współpracy. Odbyło się również spotkanie przewodniczącego ZNSSK Rafała Bartka z Pełnomocnikiem Rządu Federalnego ds. Przesiedleńców i Mniejszości Narodowych, dr. Berndem Fabritiusem. Głównym tematem rozmowy był polsko-niemiecki Okrągły Stół oraz kwestie istotne dla mniejszości niemieckiej w Polsce.
https://vdg.pl/doroczne-spotkanie-zwiazku-wypedzonych-w-berlinie/

11. Koncert z okazji 35. rocznicy podpisania polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy

24 kwietnia 2026 r. w Hotelu Hugo w Kędzierzynie-Koźlu odbył się wyjątkowy koncert zorganizowany przez Konsulat Niemiecki w Opolu. Był on częścią obchodów 35. rocznicy podpisania polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy.
Wieczór zatytułowany „Pomiędzy słowami. Opowieść o piosence, która przekroczyła granice" poświęcony był twórczości Marleny Dietrich. Jej utwory wykonywano zarówno w języku polskim, jak i niemieckim.
https://vdg.pl/muzyczny-wieczor-z-okazji-35-rocznicy-podpisania-polsko-niemieckiego-traktatu/

12. Serdecznie dziękujemy za udział w szkoleniach

Pod koniec kwietnia i na początku maja odbyły się trzy szkolenia poświęcone rozliczaniu projektów dla organizacji należących do mniejszości niemieckiej. 28 kwietnia 2026 r. zorganizowano szkolenie online dla organizacji realizujących projekty ze środków Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (BMI), natomiast 29 kwietnia i 12 maja 2026 r. odbyły się kolejne szkolenia stacjonarne w Opolu. Podczas spotkań omówiono ważne kwestie dotyczące prawidłowego rozliczania projektów i sporządzania dokumentacji. Uczestnicy mieli również możliwość uzyskania praktycznych wskazówek oraz uzyskania odpowiedzi na indywidualne pytania.
Serdecznie dziękujemy wszystkim za udział i aktywną dyskusję.

13. Zjazd Delegatów Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (ZNSSK)

W sobotę, 9 maja 2026 roku, w Górnośląskim Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa w Łubowicach odbył się LVII. Zjazd Delegatów Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (ZNSSK). 49 delegatów podsumowało nie tylko miniony

rok, ale całą czteroletnią kadencję, wybrało nowy zarząd oraz komisję rewizyjną, a także przyjęło trzy ważne rezolucje.
Członkowie nowego zarządu oraz komisji rewizyjnej:

Zarząd:
Przewodniczący – Rafał Bartek (woj. opolskie)
Wiceprzewodnicząca – Sylwia Kus (woj. opolskie)
Wiceprzewodniczący – Marcin Lippa (woj. śląskie)
Wiceprzewodniczący – Dawid Bojarowski (Pomorze)
Członek zarządu – Łukasz Jastrzembski (woj. opolskie)
Członek zarządu – Waldemar Świerczek (woj. śląskie)
Członek zarządu – Damian Stefaniak (woj. dolnośląskie)
Członek zarządu – Piotr Dukat (Warmia i Mazury)
Członek zarządu – stały reprezentant młodzieży – Paulina Widera
Pełnomocnik ZNSSK w Polsce ds. współpracy międzynarodowej – Bernard Gaida

Komisja Rewizyjna:
Przewodnicząca – Anna Kasprzyk (woj. opolskie)
Członek komisji – Agnieszka Dłociok (woj. śląskie)
Członek komisji – Michal Schlueter (Warmia i Mazury)

Delegaci przyjęli również trzy rezolucje: rezolucję dot. 35. rocznicy podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy pomiędzy RP a RFN, rezolucję w sprawie nowej strategii językowej oraz rezolucję w sprawie ochrony ruin Pałacu Eichendorffów w Łubowicach oraz zachowania dziedzictwa literackiego Josepha von Eichendorffa. Treści wszystkich rezolucji znajdują się w załączniku.
Podczas zebrania Zuzanna Donath-Kasiura, wicemarszałkini województwa opolskiego, wręczyła Związkowi Niemieckich Stowarzyszeń (ZNSSK) Odznakę Honorową „Za Zasługi Dla Województwa Opolskiego". Ponadto przyjęto także plan na rok 2027, zakładający wzmocnienie działań na rzecz nauki języka i rozwój nowych inicjatyw językowych, wdrożenie strategii językowej MN na lata 2027–2031, kontynuację i rozwój projektów ZNSSK, wzmocnienie organizacji młodzieżowej, zwiększenie zaangażowania oraz utrzymanie liczby członków, a także kontynuację zaangażowania działań politycznych mniejszości w kraju i za granicą.
https://vdg.pl/organizacja-dachowa-mniejszosci-niemieckiej-w-polsce-z-nowym-zarzadem/
Podziękowanie przewodniczącego w załączniku.

14. Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej wybiera nowy Zarząd

W dniu 17 maja 2026 roku w Hotelu Hugo Business & Spa w Kędzierzynie-Koźlu odbyło się spotkanie sprawozdawczo-wyborcze Związku Młodzieży Mniejszości Niemieckiej (BJDM), podczas którego podsumowano działalność organizacji w 2025 roku oraz wybrano nowy zarząd na kadencję 2026–2028. Nowe władze przez najbliższe dwa lata będą reprezentować interesy młodzieży mniejszości niemieckiej.
Obrady poprowadził Oskar Zgonina, który w swoim wystąpieniu przypomniał najważniejsze wydarzenia i działania z ostatnich dwóch lat. Podkreślił zarówno wyzwania,

z jakimi mierzyła się organizacja, jak i liczne sukcesy osiągnięte w 2025 roku. Oprócz cyklicznych inicjatyw BJDM zrealizowało wiele nowych projektów, miniprojektów, obozów językowych oraz międzynarodowych wymian młodzieżowych.
Na stanowisko przewodniczącej BJDM ponownie wybrano Paulinę Widerę. Funkcję wiceprzewodniczących objęli Anna Franik-Przybyła oraz Florian Kerner. Skarbnikiem został Jakob Polaczek, natomiast sekretarzem Franciszka Dzumla. W skład nowego zarządu weszli również Emily Bartek, Olga Gorzka i Dastin Karasiński.
Podczas spotkania wybrano także komisję rewizyjną, której członkami zostali Weronika Koston, Oskar Zgonina oraz Martina Wójcik.
W 2025 roku BJDM zrealizowało m.in. takie projekty jak: Korzenie tożsamości, Młodzież w akcji, Antidotum, Mała ojczyzna. Moja-Twoja-Nasza historia, Obóz letni, Doświadczyć pamięci, Konkurs literacki: „Moje niemieckie Boże Narodzenie", Obóz językowy w Turawie, Letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży, Wielkie ślizganie, Europa bezpośrednio, Bożonarodzeniowe rękodzieło, Wymiana z Gerą i Obóz sportowy. https://vdg.pl/bjdm-wybralo-nowy-zarzad/

II. Ważne terminy w drugiej połowie 2026 roku

Poniżej znajdą Państwo najważniejsze terminy wydarzeń i projektów, które będą realizowane w drugiej połowie 2026 roku. Prosimy o zapisanie tych wydarzeń w swoim kalendarzu:

1. Pielgrzymki Mniejszości Niemieckiej

- Pielgrzymka do Barda Śląskiego – 12.07.2026
- Pielgrzymka do Wambierzyc – 09.08.2026
- Pielgrzymka do Sanktuarium Maria Hilf do Zlatych Hor w Czechach – 19.09.2026
- Pielgrzymka do Trzebnicy – 07.11.2026

2. Upamiętnienie ofiar byłego obozu pracy „Zgoda" w Świętochłowicach

14 czerwca 2026 roku odbędą się uroczystości z okazji Dnia Ofiar Obozu Zgoda w Świętochłowicach. Tego dnia, jak co roku, uczestnicy oddadzą hołd więźniom obozu pracy „Zgoda", który funkcjonował od końca lutego do listopada 1945 roku. W tym czasie przetrzymywano w nim 5764 osoby, z których 1855 zmarło.
Uroczystość rozpocznie się ekumenicznym nabożeństwem w kościele ewangelicko-augsburskim. Następnie uczestnicy udadzą się pod historyczną bramę obozu, gdzie odbędzie się oficjalna część wydarzenia. Uroczystość zakończy się złożeniem kwiatów i zapaleniem zniczy ku czci wszystkich pokrzywdzonych i zmarłych.
Organizatorem wydarzenia jest Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Województwa Śląskiego.

3. Upamiętnienie ofiar – zakończenie konfliktów zbrojnych w 1921 roku – 03.07.2026

Od momentu 100 rocznicy tragicznych wydarzeń z roku 1921 na Górnym Śląsku, ZNSSK upamiętnia rocznicę tych wydarzeń uroczystą mszą świętą o godz. 16:30 na Górze Świętej Anny. Bezpośrednio po ceremonii pod pomnikiem zostaną złożone okolicznościowe wieńce i zapalone znicze.

4. Uroczystości upamiętniające ofiary byłego obozu w Potulicach – 27.08.2026

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce serdecznie zaprasza do udziału w uroczystościach upamiętniających ofiary byłego obozu w Potulicach. Wydarzenie odbędzie się 29 sierpnia 2026 roku. Tragiczna historia tego miejsca łączy w sobie dramatyczne losy wielu narodowości – najpierw pod okupacją hitlerowską (jako niemiecki obóz przesiedleńczy i pracy), a po 1945 roku jako Centralny Obóz Pracy w Potulicach, gdzie więziono m.in. ludność cywilną pochodzenia niemieckiego oraz Ślązaków. Wspólne spotkanie będzie okazją do oddania hołdu wszystkim tym, którzy cierpieli i stracili życie w potulickim obozie. W programie uroczystości przewidziano ekumeniczną modlitwę w intencji zmarłych, a także symboliczne złożenie wieńców i zapalenie zniczy w czterech kluczowych miejscach pamięci na terenie Potulic. Pielęgnowanie pamięci o tych trudnych kartach historii jest naszym wspólnym obowiązkiem i przestrogą dla przyszłych pokoleń. Zapraszamy do wspólnego, godnego upamiętnienia ofiar.

5. Koncert jubileuszowy VdG w Olsztynie – 11.09.2026

11 września 2026 roku w Olsztynie odbędzie się uroczysty koncert jubileuszowy z okazji 35. rocznicy podpisania polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie oraz 35-lecia istnienia Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (VdG). Będzie to drugie tego typu wydarzenie rocznicowe, po koncercie w Szczawnie-Zdroju. Będzie nam niezmiernie miło powitać Państwa na tym wyjątkowym wydarzeniu, podczas którego będziemy mogli wspólnie świętować wieloletnią, bogatą działalność naszego Związku. Jako VdG chcemy poprzez organizację tego koncertu w stolicy Warmii i Mazur świadomie podkreślić, że mniejszość niemiecka w Polsce rozwija się dynamicznie i jest aktywnie obecna nie tylko na Śląsku, ale również w wielu innych regionach kraju. Ważnym punktem oficjalnej części uroczystości będzie wręczenie honorowych odznaczeń dla zasłużonych działaczy mniejszości niemieckiej z regionów północnych, którzy przez lata angażowali się w pielęgnowanie tożsamości, kultury i języka.
Szczegółowe informacje oraz program koncertu zostaną przekazane organizacjom członkowskim już wkrótce. Serdecznie zapraszamy do wspólnego świętowania tego pięknego jubileuszu!

III Ważne projekty VdG w drugiej połowie 2026 roku

1. Projekt „Deutsch AG”

Projekt „Deutsch AG" został stworzony z myślą o uczniach należących do mniejszości niemieckiej w Polsce, aby umożliwić im naukę języka niemieckiego w rozszerzonym zakresie. Od sześciu lat inicjatywa dynamicznie się rozwija i z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Początkowo program skierowany był do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych. W ramach projektu uczestnicy mają możliwość korzystania z dwóch dodatkowych godzin języka niemieckiego tygodniowo. Zajęcia odbywają się na terenie szkoły po zakończeniu obowiązkowych lekcji i stanowią uzupełnienie programu nauczania. Dzięki temu dzieci mogą rozwijać kompetencje językowe, a także poszerzać swoją wiedzę na temat kultury, historii oraz tradycji krajów niemieckojęzycznych.
W roku kalendarzowym 2026 projekt „Deutsch AG" skierowany jest do uczniów wszystkich klas szkół podstawowych (klasy I–VIII), którzy uczą się języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej. Celem projektu jest nie tylko podnoszenie poziomu znajomości języka niemieckiego wśród dzieci i młodzieży, lecz także budowanie świadomości kulturowej oraz pogłębianie wiedzy o historii, tożsamości i znaczeniu mniejszości niemieckiej w Polsce.
Więcej informacji oraz formularze zgłoszeniowe dostępne są na stronie: https://vdg.pl/deutsch-ag/
Koordynatorem projektu jest Sybilla Dzumla lub koordynator regionalny.
Kontakt E-Mail: sybilla.dzumla@vdg.pl, Tel.: +48 77 454 78 78 wew. 109

2. Projekt LernRAUM.pl zaprasza do udziału w wakacyjnej edycji online'owych kursów językowych.

To oferta skierowana to tych, którzy chcą rozwijać kompetencje językowe w atrakcyjnej, letniej formule. Program obejmuje zajęcia prowadzone przez wykwalifikowanych lektorów, warsztaty tematyczne oraz praktyczne ćwiczenia komunikacyjne dostosowane do wieku i poziomu uczestników. LernRAUM.pl to połączenie nauki i aktywnego spędzania wakacyjnego czasu – w przyjaznej atmosferze, z nowoczesnymi metodami pracy i naciskiem na praktyczne wykorzystanie języka. Szczegółowe informacje o terminach, zapisach oraz ofercie kursów dostępne są na stronie www.LernRAUM.pl
Zapraszamy do skorzystania z oferty. Koordynatorem projektu jest Martyna Halek.
Kontakt: E-mail: martyna.halek@lernraum.pl, Tel.: +48 501 061 666

3. Nabór do projektu „Niemieckie Kluby Malucha 2026" wciąż trwa!

Projekt skierowany jest do najmłodszych członków Mniejszości Niemieckiej oraz do rodziców wychowujących dzieci dwujęzycznie. Zainteresowane koła DFK mogą nadal założyć Klub Malucha w swojej miejscowości zgłaszając się do udziału w projekcie.
Istnieje również możliwość organizacji bardziej intensywnego wakacyjnego Klubu Malucha. Więcej informacji znajduje się na naszej stronie internetowej: https://vdg.pl/niemieckie-kluby-malucha/. Koordynatorem projektu jest Karolina Kazik.
Kontakt: E-Mail: karolina.kazik@vdg.pl, Tel.: +48 77 454 78 78 wew. 117

4. Projekt „Ożywienie Domów Spotkań" – składanie wniosków do 15.10.2026

Projekt „Ożywienie Domów Spotkań" stanowi integralną część działalności mniejszości niemieckiej realizowanej przez ZNSSK w Polsce od 2010 roku. Inicjatywa skierowana jest do wszystkich grup mniejszości niemieckiej w Polsce.

Głównym celem projektu jest aktywizacja środowisk mniejszości niemieckiej poprzez możliwie samodzielne przygotowanie i realizację małych projektów lokalnych. W realizacji przedsięwzięć grupy MN wspierają tzw. opiekunowie projektowi, którzy służą pomocą na etapie planowania działań, pozyskiwania dotacji oraz rozliczania projektów. Do istotnych założeń projektu należą również: wzmacnianie kultury i tożsamości niemieckiej, rozwijanie współpracy międzypokoleniowej oraz wspieranie nauki i używania języka niemieckiego.
Wysokość dofinansowania może wynosić od 400 PLN do 3.200 PLN. Regulamin oraz formularze obowiązujące w 2026 roku dostępne są pod adresem: https://vdg.pl/ozywienie-domow-spotkan/
Koordynatorem projektu jest Sybilla Dzumla lub koordynator regionalny.
Kontakt E-Mail: sybilla.dzumla@vdg.pl, Tel.: +48 77 454 78 78 wew. 109

5. Nowy program VdG „DMi-Aktiv"

Z przyjemnością informujemy o uruchomieniu nowego projektu Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (VdG) pod nazwą „DMi-Aktiv". Program ten jest nową inicjatywą i w bieżącym roku znajduje się już w fazie realizacji (projekty na rok 2026 realizowane są w okresie od 15 kwietnia do 30 listopada, a termin składania tegorocznych wniosków upłynął 7 kwietnia).
Głównym celem programu jest wzmocnienie języka niemieckiego, kultury oraz tożsamości Mniejszości Niemieckiej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem promowania zaangażowania społecznego dzieci i młodzieży. Wsparcie mogą otrzymać zarówno dotychczasowe inicjatywy, jak i zupełnie nowe, kreatywne pomysły realizowane w ramach struktur MN. Inicjatywy mogą mieć charakter jednorazowych wydarzeń lub całych cykli tematycznych. W ramach programu finansowane mogą być m.in.: koncerty, seminaria, spotkania dyskusyjne, kongresy, wydarzenia upamiętniające, wystawy, przeglądy (np. teatralne, zespołów), publikacje oraz inne projekty służące podtrzymaniu tożsamości kulturowej i językowej. Już teraz serdecznie zapraszamy wszystkie organizacje mniejszości niemieckiej do zapoznania się z regulaminem programu oraz do planowania i składania wniosków na ciekawe projekty na przyszły rok.
Szczegółowe informacje, regulamin oraz dokumenty aplikacyjne można znaleźć na oficjalnej stronie projektu: vdg.pl/dmi-aktiv/.
W przypadku pytań prosimy o kontakt z panią Anną Namyślik, E-mail: dmiaktiv@vdg.pl, Telefon: +48 506 518 494

6. Projekt „Kursy sobotnie"

Kursy sobotnie odbywają się regularnie od 2010 roku. Kolejna edycja kursów sobotnich rozpocznie się we wrześniu 2026. Wszelkie informacje na temat projektu udostępniamy na stronie http://samstagskurs.vdg.pl/about.html oraz na profilu Facebook'owym projektu. Nabór kół DFK do najbliższej edycji jesiennej rozpocznie się w połowie sierpnia 2026. Więcej informacji o naborze można się spodziewać w sierpniu pod adresem http://samstagskurs.vdg.pl/edition.html.
Koordynatorem projektu jest Ryszard Karolkiewicz, E-Mail: samstagskurs@vdg.pl, Tel.: 783 262 281

7. Platforma edukacyjna „Supereule"

Platforma edukacyjna „Supereule" stanowi swego rodzaju kompleksową platformę informacyjną mniejszości niemieckiej, która skupia wszystkie działania edukacyjne i językowe w jednym miejscu – w Internecie. Oferuje informacje o zajęciach, warsztatach, konkursach i szkoleniach dla wszystkich grup wiekowych, a także dostęp do ustaw i rozporządzeń dotyczących szkolnictwa mniejszościowego i dwujęzycznego. Platforma zawiera aktualności, materiały dydaktyczne i inicjatywy językowe, obejmujące obszar Polski i Europy, inspirując i informując o bieżących tematach związanych z edukacją mniejszości niemieckiej.

Zapraszamy na stronę internetową: www.supereule.pl

IV Inne informacje

1. VIII Festiwal Kultury Mniejszości Niemieckiej

Już 28 sierpnia 2027 r. spotkamy się ponownie w Hali Stulecia we Wrocławiu na największym wydarzeniu kulturalnym mniejszości niemieckiej w Polsce. Festiwal Kultury Mniejszości Niemieckiej to wyjątkowe połączenie występów gwiazd, artystów mniejszości niemieckiej oraz bogatego programu kulturalnego. Oprócz koncertów na scenie na uczestników czekać będzie wiele dodatkowych atrakcji! Widzimy się już za rok!

2. Konkurs na autorski utwór muzyczny zespołu / solisty Mniejszości Niemieckiej.

Udało nam się pozyskać dofinansowanie na realizację projektu pn. *„Konkurs na autorski utwór muzyczny zespołu / solisty Mniejszości Niemieckiej".* Celem konkursu jest wyłonienie najlepszego autorskiego utworu muzycznego w języku niemieckim, promującego w nowoczesny sposób tożsamość, kulturę oraz język Mniejszości Niemieckiej w Polsce. Zwycięski utwór zostanie nagrodzony profesjonalnym nagraniem w studiu oraz realizacją teledysku wraz z publikacją utworu o łącznej wartości 17 000,00 zł, a także możliwością występu ze zwycięskim utworem na prestiżowej scenie Festiwalu Kultury Mniejszości Niemieckiej w Hali Stulecia we Wrocławiu w dniu 28.08.2027 r. Konkurs zostanie ogłoszony w połowie czerwca. Zgłoszenia do konkursu będą przyjmowane do końca sierpnia br.
Projekt współfinansowany ze środków otrzymanych od Samorządu Województwa Opolskiego oraz Fundacji Rozwoju Śląska.

3. Wyróżnienia ZNSSK za zasługi dla mniejszości niemieckiej – ruszył nabór wniosków na rok 2027

Przypominamy, że w 2001 roku Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce ustanowił system wyróżnień dla najbardziej aktywnych członków mniejszości niemieckiej. Celem tych odznaczeń jest uhonorowanie osób, które poprzez swoją wieloletnią działalność i zaangażowanie społeczne w istotny sposób przyczyniają się do rozwoju życia publicznego, kulturalnego i społecznego mniejszości niemieckiej w Polsce. Obecnie przyjmujemy wnioski na dwa rodzaje wyróżnień:

- *Dyplom Uznania*
- *Odznaka Honorowa*

Każde z nich przyznawane jest na podstawie jasno określonych kryteriów, uwzględniających m.in. zakres działalności, jej trwałość oraz znaczenie dla społeczności.
Aby ułatwić proces zgłaszania kandydatur, regulamin przyznawania odznaczeń oraz komplet niezbędnych dokumentów zostały udostępnione na stronie internetowej ZNSSK pod adresem: vdg.pl/odznaczenia-znssk/.
Ważne informacje dla wnioskodawców: Wnioski o przyznanie odznaczeń ZNSSK na rok 2027 należy wypełnić komputerowo i przesłać drogą mailową lub pocztą najpóźniej do końca stycznia 2027 roku.
Przed przystąpieniem do wypełniania formularzy zachęcamy do dokładnego zapoznania się z regulaminem oraz kryteriami przyznawania odznaczeń. Dokument ten szczegółowo określa wymagania, jakie powinni spełniać kandydaci do poszczególnych wyróżnień, co pozwoli Państwu na prawidłowe i kompletne przygotowanie zgłoszeń.

4. Przypomnienie o obowiązku aktualizacji danych w KRS

Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (ZNSSK) zwraca się do Państwa z uprzejmym przypomnieniem o konieczności terminowego dokonywania zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Obowiązek ten powstaje m.in. w przypadku wyboru nowego zarządu lub komisji rewizyjnej, zmiany statutu organizacji, a także wszelkich innych modyfikacji danych podlegających zgłoszeniu.

Dlaczego jest to ważne?

- Zgodność z przepisami prawa Zgodnie z ustawą o Krajowym Rejestrze Sądowym, organizacje pozarządowe są zobowiązane do bieżącego aktualizowania swoich danych w rejestrze. Niedopełnienie tego obowiązku może skutkować konsekwencjami prawnymi, w tym karami finansowymi lub nałożeniem innych sankcji utrudniających bieżącą działalność.
- Transparentność i wiarygodność Aktualne dane w KRS stanowią podstawę do reprezentowania organizacji przed organami państwowymi, samorządowymi oraz partnerami. Są one również kluczowe podczas aplikowania o środki finansowe i dotacje – nieaktualny wpis może skutkować odrzuceniem wniosków formalnych lub trudnościami przy podpisaniu umów.
- Zapewnienie ciągłości działania Formalne potwierdzenie zmian w organach organizacji pozwala uniknąć sytuacji, w których decyzje podejmowane przez nowy zarząd lub komisję rewizyjną mogłyby zostać zakwestionowane z powodu braku odpowiedniego wpisu w rejestrze.

Zachęcamy Państwa do weryfikacji, czy wszystkie zmiany w strukturach Państwa organizacji zostały zgłoszone do KRS w wymaganym terminie.
W razie potrzeby chętnie udzielimy Państwu pomocy w zakresie procedur związanych z aktualizacją danych. W przypadku pytań lub wątpliwości prosimy o bezpośredni kontakt z biurem Związku.
Wspólnie zadbajmy o sprawne i zgodne z prawem funkcjonowanie naszych organizacji.
Prosimy również, aby wszelkie zmiany zachodzące w Państwa organizacji (np. zmiany składu zarządu, nowy adres organizacji, nowe dane kontaktowe) były przekazywane na bieżąco do biura ZNSSK pod adres mailowy: biuro@vdg.pl.

3. Zalecenia ZNSSK do projektów składanych do BMi

Przesyłamy Państwu link do dokumentu przedstawiającego zalecenia dotyczące składania projektów na rok 2027 do Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Federalnej Niemiec (BMI) za pośrednictwem Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (ZNSSK). Projekty powinny wspierać rozwój mniejszości niemieckiej w Polsce, pielęgnować jej tożsamość, kulturę i język, oraz angażować społeczność w działania kulturalne, językowe i młodzieżowe. Dokument zawiera szczegółowe informacje na temat wymagań dotyczących treści i formy wniosków, w tym opis celów, harmonogramu, budżetu i kryteriów skuteczności. Projekty muszą być tworzone zgodne ze strategią rozwoju mniejszości niemieckiej lub Strategii językowej Mniejszości Niemieckiej 2027-2031 (w szczególności przy projektach językowych) oraz wymagają wkładu własnego lub środków zewnętrznych. Ostateczny termin składania wniosków to 20 lipca 2026 roku, a wnioski będą oceniane pod kątem formalnym i merytorycznym przez ZNSSK i BMi.
Organizacje nieposiadające pracowników etatowych mogą skorzystać z uproszczonego formularz do składania wniosków.
W razie pytań pracownicy ZNSSK stoją do państwa dyspozycji. Prosimy przed składaniem wniosków na projekty o dokładne zapoznanie się z treścią tego dokumentu.
Link do dokumentów: https://vdg.pl/wnioski-wzory-dokumentow/
Osoba odpowiedzialna za projekty z BMi: Patryk Lisek, E-Mail: patryk.lisek@vdg.pl,
Tel.: +48 77 454 78 78 wew. 111

4. Zachęcamy do śledzenia naszych mediów:

Schlesien Aktuell – das Magazin

- Stacja/częstotliwość: Radio Opole (101,2 / 103,2 FM)
- Godzina emisji: niedziele | godz. 20:05
- Opis: Audycja w języku niemieckim poświęcona najważniejszym wydarzeniom oraz tematom związanym z mniejszością niemiecką na Górnym Śląsku. Powtórka: we wtorki o godz. 11:00 i 21:00 na portalu mittendrin.pl na kanale Region. Audycji można wysłuchać ponownie od poniedziałku od godz. 11:00 na kanale YouTube Media VdG oraz na Spotify.

Laut gedacht

- Stacja/częstotliwość: Radio DOXA (105,7 / 87,8 / 107,9 FM)
- Godzina emisji: soboty | godz. 16:15
- Opis: Podcast radiowo-telewizyjny stanowiący przestrzeń do rozmów eksperckich i otwartych dyskusji na temat życia kulturalnego regionu oraz zagadnień historycznych, społecznych i politycznych. Powtórka: w niedziele o godz. 12:00 w internetowym radiu Mittendrin.pl na kanale Region. Audycji można wysłuchać ponownie od niedzieli od godz. 12:00 na kanale YouTube Media VdG oraz na Spotify.

Musikschachtel

- Stacja/częstotliwość: Radio DOXA (105,7 / 87,8 / 107,9 FM)
- Godzina emisji: niedziele | godz. 19:05
- Opis: Bezpłatne pozdrowienia i życzenia muzyczne do audycji można przesyłać na adres: musikschachtel@gmail.com, telefonicznie pod numer 77 454 65 56 lub pocztą do redakcji Nowego Tygodnika (Neues Wochenblatt.pl) z dopiskiem „Musikschachtel" do czwartku do godz. 15:00. Powtórka: w poniedziałki o godz. 19:05 na portalu mittendrin.pl na kanale Region.

Frauenfragen – babskie sprawy

- Stacja/częstotliwość: Radio DOXA (105,7 / 87,8 / 107,9 FM)
- Godzina emisji: ostatni wtorek miesiąca | godz. 22:05
- Opis: Audycja poświęcona tematom ważnym dla kobiet i poruszającym kwestie związane z ich codziennym życiem. Powtórka: w czwartki o godz. 11:00 i 21:00 na portalu mittendrin.pl na kanale Region. Audycja dostępna również na kanale YouTube Media VdG oraz na Spotify.

Mittendrin.pl

- Godzina emisji: codziennie | przez całą dobę na mittendrin.pl
- Opis: Niemiecka muzyka, wiadomości oraz audycje poświęcone tematyce mniejszości niemieckiej w Polsce.

Schlesien Journal

- Stacja (TVP 3) i godziny emisji:
  - Opole – środy | godz. 18:00
  - Katowice – niedziele | godz. 16:15
  - Olsztyn – wtorki | godz. 17:15
  - Wrocław – środy | godz. 17:10
- Opis: Program telewizyjny poświęcony tematom związanym z mniejszością niemiecką. Dostępny również na kanale YouTube TVP3 Opole.

Wochenblatt.TV

- Stacja i godzina emisji:
  - TVS – piątki | godz. 10:50
  - YouTube – czwartki | godz. 17:00
- Opis: Program pokazujący codzienne życie mniejszości niemieckiej, w tym relacje z wydarzeń i inicjatyw społeczno-kulturalnych. Dostępny również na kanale YouTube Media VdG.

5. <u>Ważne wydarzenia w Państwa organizacji</u>

Jako ZNSSK chcielibyśmy być informowani o Państwa wydarzeniach. Z tego powodu chcielibyśmy poprosić o poinformowanie nas o planowanych projektach, wydarzeniach, rocznicach i dniach pamięci, które zostaną zorganizowane w 2027 roku. Prosimy o przesłanie tych informacji do 01 września 2026 r. na adres E-Mail lub telefonicznie.

6. Projekty i bieżące informacje

Wszelkie informacje na temat składania wniosków i rozliczania projektów, a także bieżącej działalności ZNSSK można znaleźć na naszej stronie internetowej: www.vdg.pl.
Ponadto pracownicy ZNSSK chętnie odpowiedzą na wszelkie pytania. Z biurem ZNSSK można również skontaktować się mailowo lub telefonicznie.

Bardzo liczymy na kontynuację naszej wspólnej działalności na rzecz mniejszości niemieckiej w Polsce.

Z wyrazami szacunku

Rafał Bartek
Przewodniczący